

תוכן עניינים

שער א': בתי-משפט לעניינים מקומיים - סמכות וסדרי דין	1
פרק א': מבוא	1
פרק ב': מקום מושב ואיזור שיפוט	5
פרק ג': הסמכות	7
פרק ד': דין בית-משפט לעניינים מקומיים	11
פרק ה': מינוי שופט	13
פרק ו': שמירת זכויות	15
שער ב': סמכות בית-המשפט לעניינים מקומיים בעניינים נשוא	
חוק תכנון ובניה, התשכ"ה-1965	17
פרק א': מבוא	17
1. על "מגיפת" הבניה הבלתי-חוקית	17
2. דפוסי "עבריינות בניה"	18
פרק ב': תיקון מס' 116 לחוק התכנון והבניה	21
פרק ג': אכיפת חוקי הבניה - מהפיכת תיקון מס' 116 לחוק התכנון	
והבניה	25
פרק ד': עבודות טעונות היתר	27
פרק ה': נטל ההוכחה לאחר תחילתו של תיקון מס' 116 לחוק	29
פרק ו': פגם בצו והנטל להוכיח הפגם לאחר תיקון מס' 116 לחוק	31
פרק ז': ביטול צו שיפוטי לאור תיקון מס' 116 לחוק	33
פרק ח': ייצוג וועדה מקומית לפני בית-המשפט	35
1. הדין החדש	35
2. ייצוג וועדה מקומית לפני בית-המשפט (סעיף 258 לחוק) - הדין	
הישן	35
פרק ט': אכיפה מינהלית - סעיפים 216 עד 233 לחוק	41
1. הדין החדש - תיקון מס' 116	41
2. דברי ההסבר להצעת החוק	49
3. הוראות הדין החדש בהלכה הפסוקה	53
פרק י': דוגמאות ותקדימים	55
1. קבלתה של טענת המשיב, תיצור אנומליה חקיקתית, לפיה מהנדס ועדה	
מרחבית יכול להאציל סמכותו להוציא צווי הריסה מינהליים, בעוד	
שמהנדס ועדה מקומית שאינה ועדה מרחבית אינו רשאי להאציל סמכות	
זו	55
2. יש לסווג נכס ריק לצרכי ארנונה רק על-פי השימושים שהותרו בהיתר	
הבניה	57

3. משמלאו התנאים למתן צו כאמור, לפי סעיף 212 לחוק, בדין הורה בית- המשפט על מתן צו ההריסה המבוקש	60
4. עקב טעות טכנית, השתרבב לו ניתוח עדותו של נאשם אחר מתיק אחר, באופן שיצא שניתוח חלק מן הראיות אינו מתייחס לנסיבות תיק דגן ואינו רלוונטי מקרה דגן - לפיכך, נראה, כי אותה התרשמות מעדי ההגנה, עליה עומד בית-משפט קמא, אינה ההתרשמות מן העדים הרלוונטים לתיק זה	64
5. מקום שההיתר תלוי במשיב אשר מקיים עסק אגב הפרת הוראות החוק, אין עוד מקום לעכב את ביצוע הצו שניתן בהסכמת הצדדים	66
6. לא נמצא כי בניית הקירות נועדה אך לבניית הבית ולא נמצא כי בניית הקירות הם חלק מבניית בית - צו ההריסה המנהלי לא יחול על עבודות אלה	67
7. לא נמצאה כל עילה לביטולו של הצו אשר הוצא כדין	69
8. קבלת טענה של הגנה מן הצדק בעבירות הנדונות, שלא במקרים חריגים ביותר, עלולה לשדר מסר מוטעה לציבור, אשר לחומרתן של עבירות על חוק התכנון והבניה ועל הצורך למגרן	71
9. היה מקום להתחשב במידה רבה יותר בנסיבותיו האישיות של המערער ולהעמיד את הקנס הראוי למערער ברף הנמוך של מתחם הקנס שנקבע	72
10. שילוב העונשים האמור חורג לחומרא במידה המצדיקה התערבות - יש להעמיד את כל אחד מהקנסות שהושתו על המערערים על 25,000 ש"ח או 80 ימי מאסר תמורתו	75
11. הקנס חולק ל- 30 תשלומים ובכך הביא בית-המשפט בחשבון את האינטרס הציבורי מזה ואת מצבו של המערער מזה, הרי שאין צידוק לפריסה נוספת שלא תיתן ביטוי ראוי והולם לאלה	77
12. התנהלות המערער ראויה לכל גנאי, מהווה קריאת תיגר על שלטון החוק וביזוי המערכת המשפטית	78
13. תוצאתו הסופית של גזר-הדין הינה סבירה ומאוזנת ואינה מצדיקה התערבות	80
14. הצו השיפוטי שהפרו המערערים ניתן בשנת 2011 ועד למועד מתן גזר- הדין חלפו כ- 6 שנים בהם לא קוי - בנסיבות העניין, פסק-הדין לא נטה לחומרה	83
15. לא נפלה כל שגגה בהחלטת בית-משפט קמא בגדרה הורה על מתן צו הריסה בהתאם לסעיף 212 לחוק התכנון והבניה, צו ההריסה שניתן יוותר על-כנו	86
16. הנאשם נתן את הדין בהליך קודם - התקבלה טענת "כבר נשפטתי"	88
17. אי-ציות לצו ההתאמה בהתאם לסעיף 210 לחוק - רף ענישה	91
17.1 מאסר על-תנאי 3 חודשים	91

17.2	תקופת התנאי להטלת מאסר של 3 חודשים הוארכה בשנתיים.....	92
17.3	מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	93
17.4	קנס בסך של 150 ש"ח למ"ר - קרי 10,500 ש"ח.....	94
17.5	הארכה בשנתיים של תקופת התנאי להטלת מאסר של 3 חודשים.....	96
17.6	נגזר על כל אחד מהנאשמים קנס בסך של 750 ש"ח.....	98
17.7	מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	99
17.8	מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	101
17.9	מאסר על-תנאי - חב הפעלה - ככל שימצא הממונה כי הנאשם מתאים לשאת בעונש בעבודות שירות, ירוצה המאסר בדרך זו.....	102
17.10	מאסר על-תנאי לחודשיים - המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות ומאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	103
17.11	מאסר על-תנאי לתקופה של חודשיים.....	105
17.12	הארכה בשנתיים התנאי של מאסר למשך חודשיים.....	106
17.13	מאסר על-תנאי לתקופה של חודשיים.....	107
17.14	קנס של 1,000 ש"ח בכל תיק - ככל שיש בתיק שני נאשמים, יפוצל הקנס כך שמחצית תחול על כל אחד משניהם.....	109
17.15	מאסר על-תנאי לתקופה של חודשיים.....	110
17.16	מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	112
17.17	מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	113
17.18	מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	115
17.19	הפעלת מאסר על-תנאי לחודשיים - המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות ומאסר על-תנאי לתקופה של חודשיים.....	116
17.20	שישה חודשי מאסר על-תנאי וקנס כספי בסך 478,200 ש"ח.....	118
17.21	קנס בסך 25,000 ש"ח.....	119
17.22	מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	120
17.23	קנס כספי בסך 29,200 ש"ח.....	122
17.24	מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	123
17.25	מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	125
17.26	קנס בסך של 3,600 ש"ח.....	126
17.27	מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	127
17.28	קנס כספי בסך 5,000 ש"ח.....	128
17.29	על כל אחד משני הנאשמים מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים.....	129
17.30	מאסר על-תנאי לתקופה של 6 חודשים.....	130
18	התנהלות המערער מבטאת יחס מזלזל כלפי החוק, כלפי רשויות האכיפה ואף כלפי בית-המשפט.....	132

19. עוצמת הפגם שנפל באופן התנהלות המאשימה כדי פגם המצדיק את ביטולו של האישום - ביטול ולא זיכוי	134
20. היתר הבניה לא נמצא בהישג ידו של המבקש	136
21. הסמכות לדון בשאלת ביצועו של צו הריסה שיפוטי שניתן בפסק-דין פלילי בבית-המשפט לעניינים מקומיים נתונה לבית-המשפט לעניינים מקומיים	137
22. הקנס חולק ל- 30 תשלומים - אין צידוק לפריסה נוספת	139
23. ביטול האישום וסגירת התיק בשל אי-מתן הזדמנות לנאשמת למסור את גרסתה טרם הגשת כתב האישום עומדת לנאשמת הגנה מן הצדק	140
24. חוסר סבירות בהתנהלות המשיבות 1-2 ובהחלטתן להמתין להסדרת המבנים המסוכנים שהוצבו ללא היתר	141
25. 4 חודשי מאסר בפועל - הנאשם ירצה את המאסר בדרך של עבודות שירות, עלפי חוות-דעת הממונה	143
26. אין די נתונים לשם הגדרת הבינוי שנבנה ללא היתר כדין	144
27. הוכח קיומו של עניין ציבורי מיוחד בהריסת המבנים	145
28. לא יאה זה הוגן ואף לא ראוי - מבחינת המסר לציבור ולרשויות עצמן, להותיר את הצו ורישומו בפנקסי המקרקעין על-כנם	146
29. התנאים הנדרשים לצורך מתן צו הריסה לפי סעיף 212 לחוק התכנון והבניה התקיימו	148
30. קביעתו של בית-משפט קמא, בדבר ביצוע עבירת בניה ובדבר צידוק צו ההריסה מטעמים של עניין ציבורי ראויים בפרט כאשר לא הוגשה כל ראייה סותרת מטעם המערער	150
31. העבודות שבוצעו על-ידי המבקשים הינן עבודות הטעונות היתר - אין מחלוקת כי עבודות אלו בוצעו ללא היתר ובהתאם מדובר בעבודות אסורות	152
32. אין בטענות הנאשמים כדי להקים "הגנה מן הצדק" ולהביא לביטול האישומים כנגדם	154
33. המבקשת לא הוכיחה כי בנסיבות העניין התקיימו יסודותיו של סעיף 212 לחוק בנוסחו הקודם וכי קיים אינטרס ציבורי מובהק להרוס את ביתו של המבקש	156
34. בשום נקודת זמן לא הראה הנאשם כי הרס את הבניה שנעשתה בעבירה	158
35. נפל פגם בזימון המבקשים למסירת גרסה, אך ניתן לרפא את הפגם בכך שיתאפשר להם למסור גרסתם בדיעבד	160
36. המאשימה לא הצליחה לעמוד בנטל ההוכחה הנדרש להרשעת הנאשם וכי במקרה זה התעורר ספק באשר להוכחת ביצוע עבירות הבניה	162
37. הצו להריסת תוספת בניה הוצא כדין ולא נפלו בו פגמים	163

38. כל הדרישות המקדמיות הנדרשות לשם הוצאת צו הריסה מינהלי אכן התקיימו.....	165
39. אין מקום לומר כי ההיתר מיום 25.02.18, מכוחו מבוצעות העבודות, הוא היתר בטל מעיקרו בהיותו עומד בסתירה לתכנית החלה על המקרקעין.....	168
40. קיימות ראיות לכאורה לביצוע עבירות של שימוש חורג בנכס.....	170
41. התקיימו התנאים הדרושים למתן צו הריסה.....	171
42. אין מדובר במבנה הפטור מהיתר ועל-כן מדובר ב"עבודה אסורה" כהגדרתה בחוק.....	172
43. גם אם נפל פגם בתצהיר על בסיסו הוצא הצו - אין מדובר בפגם מהותי, ולאור תורת הבטלות היחסית אין מקום לבטל את צו ההריסה.....	173
44. בהיעדר קיומה של זכות קניינית או חוזית מוכחת ומוכרת במקרקעין, אין למבקשת כל זכות עמידה להתנגד לצו ההריסה.....	175
45. בקשה להורות על ביטול צו הריסה מינהלי מיום 13.01.18 שהוצא על-ידי המשיבה מכוח סמכותה לפי סעיף 221א לחוק התכנון והבניה.....	176
46. תחולת תיקון מס' 116 לחוק פורסם ברשומות והוראת המעבר שנכללה בו קבעה, כי תחילתו שישה חודשים מיום פרסומו.....	177
47. צו ההריסה המינהלי, עליו חל תיקון 116 לחוק התכנון והבניה, ניתן לעכב ביצועו למשך שישה חודשים מיום אישורו.....	179
48. נטל ההוכחה הרובץ על כתפי מבקש הצו לאחר התיקון, צריך להיקבע בזיקה לסעיף 255 לתיקון, הקובע כי כל עוד לא נקבעו סדרי דין להליכים לפי פרק י' לחוק, יידונו ההליכים בדרך שבה נידונים הליכים פליליים מאותו הסוג, בשינויים המחוייבים.....	181
49. בקשה לביטול צו הריסה ותחולת תיקון 116.....	182
50. כניסת מפקח מטעם הוועדה המקומית לתכנון ובניה מורדות הכרמל להיכנס בכל עת סבירה למקרקעין ולבצע חיפוש ותפיסה, לרבות צילום, של ראיות הקשורות לחשד וכן לחקור כל אדם הקשור לחשד.....	183
51. החלת הדין החדש לאחר תיקון מס' 116.....	185
52. טענות העותר באשר להליך האכיפה שנקט נגדו.....	189
53. בינוי אשר נבנה ללא היתר.....	189
54. עיכוב ביצוע צו הריסה.....	189
55. בקשה לביטול צו הריסה.....	190
56. ביצוע צווי ההריסה.....	190
57. בינוי ללא היתר.....	190
58. עבירת הפרת צו שיפוטי.....	191
59. התנהלות העותרת, שפעלה בחוסר נקיון כפיים כפול - התנהלות לא חוקית בהקדמת בניה מסיבית ללא אישור.....	191
60. מה הם השיקולים שעל בית-משפט לשקול בעת החלטה בשאלה אם עיכוב הביצוע "מוצדק בנסיבות העניין"?.....	192

61. טענות המבקש והתנהלותו אינן בגדר התנאים הקבועים בחוק לאי הגשת הבקשה להישפט במועד.....	192
62. לא נמצא כי הבקשה להישפט לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש.....	193
63. בניה ללא היתר, אשר ניצבת על תילה קרוב לשני עשורים, וטרם הוכשרה.....	193
64. שאלת מעמד טיבה של התוספת שנבנתה.....	193
65. תוספת למילה "חילונית" בשלט הכניסה ליישוב.....	194
66. שימוש הטעון היתר ללא היתר.....	194
67. טענות הנוגעות לשאלת האחריות והיעדר הוכחה לביסוס האשמה.....	195
68. הריסת מבנה ללא הרשעה.....	195
69. גם אילו היה המידע בעניין קיומו של המבנה הקודם לפני נותן הצו, לא היה בכך כדי למנוע את הוצאת הצו.....	196
70. דחיית מועד ביצוע צו תעשה במקרים חריגים ויוצאי דופן, וזאת כאשר היתר הבניה מצוי בהישג יד.....	196
71. עיכוב וביטול צו הריסה.....	196
72. האם המאשימה נקטה באכיפה בררנית כלפי הנאשמים, כשבחרה להגיש נגדם כתב אישום מבלי לחקור את הבעלים?.....	197
73. בקשה להפחתת ריבית פיגורים וריביות.....	197
74. החובה לחקור את החשוד טרם הגשת כתב אישום חלה גם בעבירות תכנון ובניה.....	198
75. בקשה לדחיית מועד ביצועו של צו הריסה.....	198
76. בקשה (נוספת) לעיכוב ביצוע צו הריסה במקרקעין.....	198
77. ביצוע עבודות במקרקעין הטעונים היתר ללא היתר.....	199
78. טענתם של המשיבים ולפיה בית-המשפט נעדר הסמכות העניינית לדון בעתירה.....	199
79. דחיית מועד ביצוע צו תעשה במקרים חריגים ויוצאי דופן, וזאת כאשר היתר הבניה מצוי בהישג יד.....	199
80. שיקול-הדעת של בית-המשפט לעניין ביטול צו הריסה מנהלי.....	200
81. האם יש מקום להורות על הארכת המועד לביצוע צו ההריסה המינהלי?.....	200
82. ביטול צו הריסה מינהלי.....	200
83. בקשה לביטול כתב אישום מטעמים של הגנה מן הצדק.....	201
84. חוקיות צו הריסה מינהלי.....	201
85. התנאים הדרושים למתן צו הריסה.....	202
86. כידוע, בהתאם להלכה הפסוקה מי שנפגע עקב הקמת מבנה ללא היתר זכאי לסעד, ובכלל זה סעד של צו הריסה או צו מניעה, אף אם הפגיעה אינה מגיעה כדי מיטרד. די לו שיראה, שנגרמה לו "אי-נוחות".....	202

87. תכליתם של צווי ההריסה היא להכות בברזל בעודו חם ולמגר את תופעת הבניה הבלתי-חוקים באיבה. מדובר בהליך מינהלי והיקף התערבות בית-המשפט בקשר להליך מוגבל.....202

88. סעיף 228 לחוק התכנון והבניה מורה כי הרואה את עצמו נפגע מצו מינהלי רשאי להגיש בקשה לביטול הצו לבית-המשפט המוסמך כאמור בסעיף-קטן (ב), בתוך 15 ימים מיום המצאת הצו לפי סעיף 226 לחוק. סעיף-קטן (ב) קובע כי בית-המשפט המוסמך, לעניין צו שנתיק על-ידי יו"ר וועדה מחוזית או מתכנן מחוז, הוא בית-משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצאים המקרקעין, שהוא הקרוב למקרקעין.....203

89. יצויין שבהוראת סעיף 229 לחוק נקבעה הוראה מיוחדת ומצמצמת לעניין היקף שיקול-דעת בית-המשפט בדיון בבקשה. עם-זאת ובהתאם להלכה הפסוקה, ניתן להעלות טענות נגד חוקיות הצו ובהן גם טענות במישור המשפט המינהלי המצדיקות זאת, "ובלבד שמדובר בפגמים חמורים העושים את הצו לבטל מעיקרו".....203

90. תכלית צו ההריסה היא לאפשר אכיפה מהירה נגד בניה חדשה המצויה בעיצומה. בכך ביקש המחוקק לאפשר התמודדות זריזה ומעשית של רשויות המינהל עם תופעת הבניה הבלתי-חוקית ולמנוע קביעת "עובדות בשטח".....203

91. אכן, הליך ההיוועצות אינו הליך טכני, והוא מחייב בחינה של מסד הנתונים העובדתי, התכנוני והמשפטי על-ידי הגורמים המוזכרים בסעיף 225 לחוק התכנון והבניה, אך האפשרות לפיה הליך ההיוועצות היה מוליד תוצאה שונה בעניינו של המבקש לו ידעה המשיבה טרם מתן הצו כי הוועדה המקומית העניקה למבקש היתר שלא כדין (לשיטתה של המשיבה), היא אפשרות בלתי מסתברת בנסיבות העניין.....204

92. הפסיקה הכירה בכך שהיעדר זמינות המשטרה לצורך מתן סיוע לביצוע צווי הריסה, נחשב טעם מספיק למתן הארכת מועד לפי סעיף 224 לחוק התכנון והבניה.....204

93. הפסיקה הכירה בכך שהיעדר זמינות המשטרה לצורך מתן סיוע לביצוע צווי הריסה, נחשב טעם מספיק למתן הארכת מועד לפי סעיף 224 לחוק התכנון והבניה, והדבר נכון במיוחד בתקופה זו בה המדינה מצויה בתקופה שהוכרזה כתקופת חירום מיוחדת. משכך ובהתאם לנימוקים שהובאו בבקשה בית-המשפט נעתר לבקשה והאריך את המועד לביצוע הצו כמבוקש.....204

94. דחיית מועד ביצוע צו תיעשה במקרים חריגים ויוצאי דופן, וזאת כאשר היתר הבניה מצוי בהישג יד.....204

95. העילות לביטול צו הריסה מינהלי הן, איפוא, שלוש: אם העבודה בוצעה כדין; אם לא התקיימו הדרישות למתן צו הריסה מינהלי מלכתחילה; או אם נפל פגם חמור בהליך הוצאת הצו המינהלי. עילות אלו מפורשות בצמצום ונקבע בפסיקה כי לא בנקל יפעיל בית-המשפט ביקורת שיפוטית לגבי צווי הריסה מינהליים ויורה על ביטולם205

96. סמכות בית-המשפט להורות על ביטול צו הריסה מינהלי קבועה בהוראת סעיף 229 לחוק. בהתאם להוראת הסעיף, הסמכות קמה רק בהתקיים אחת מן העילות הבאות: העבודה או השימוש בוצעו בהיתר; לא התקיימו הדרישות למתן הצו; נפל בצו פגם חמור שבשלו יש לבטל את הצו205

97. גם לגופו של עניין לא ראיתי כי דין הבקשה להתקבל: כפי שפירט בית-המשפט קמא בהחלטתו מושא הערר, מדובר בבניה שבוצעה לפני כעשרים שנה, צו ההריסה מושא הבקשה ניתן ביום 29.12.11 והמבקש אמור היה לבצעו עד יום 01.01.13. כמו-כן, המבקש לא הראה כי קיים אופק תכנוני להכשרת הבניה. בשים-לב לאלה, סיכויי הערעור אינם נראים גבוהים, ועל-כן אין הצדקה לעיכוב הביצוע205

98. צו הריסה מינהלי הוא כלי אכיפה יעיל ומהיר למניעה וסילוק של עבודות בניה בלתי-חוקית ובאמצעותו ניתנת לרשות סמכות של הריסה מינהלית מתוך העדפת האינטרס הציבורי לפיו בניה תעשה רק בהתאם להיתר כדין206

99. סעיף 229 לחוק קובע את המסגרת לשיקול-הדעת של בית-המשפט לעניין ביטול צו הריסה מינהלי בקבעו כי לא יבטל בית-המשפט צו הריסה מינהלי, אלא אם הוכח לו שהעבודה או השימוש בוצעו כדין או שלא התקיימו הדרישות למתן הצו או אם בית-המשפט שוכנע כי נפל פגם חמור שבשלו יש לבטל את הצו. הנטל להוכחת קיומם של התנאים הדרושים לביטול הצו מוטל על המבקש ועליו מוטל הנטל לסתירת חזקת תקינות הצו206

100. סמכות עיכוב או ביטול של צו הריסה מינהלי צריכה להיות מופעלת במקרים יוצאי דופן206

101. באשר ליתר טענות הנאשם לפיהן אין מקום להחיל את תיקון 116 לחוק, לא מצאתי ממש. עיון בכתב האישום מעלה כי התקופות והמועדים המפורטים בו בהתאמה לסעיפי העבירה, תואמים את תיקון 116 ואת הוראות המעבר הרלוונטיות207

102. במקרה זה, מדובר בבניה ללא היתר, אשר ניצבת על תילה מזה כ- 12 שנים, וטרם הוכשרה. מצב דברים זה מתקרב לסטטוס של הנצחת העבירה, דבר שלא ניתן להשלים עימו ושיש בו התרסה ישירה כנגד שלטון החוק. העותר לדחיית ביצועו של צו הריסה במצב מעין זה נדרש להראות צפי מוחשי וקרוב להכשרת העבירה, אחרת יגבר האינטרס הציבורי שבביצוע הצו והסרת העבירה208

103. אין בידי לקבל טענות אלו. בפסיקה נקבע זה מכבר כי צד ג' ראוי להישמע בהליכים הנוגעים לצו הריסה אף אם הצו איננו מופנה כנגדו.....	208
104. סימונו של המבנה המיועד להריסה על גבי תרשים המצורף לצו הריסה מינהלי, הוא פרט מהותי ומרכזי בהפעלת שיקול-הדעת טרם החלטה על הוצאת צו מינהלי, שכן מהווה את אחד מהאמצעים לזיהוי של המבנה המיועד להריסה, וזאת באופן ויזואלי, אשר יכול להשליך במידה כזו או אחרת על שיקול-הדעת של הגורמים המחוויים דעתם ביחס לנחיצות הצו.....	208
שער ג': חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961 ודברי חקיקה בנושאי מפגעים.....	209
פרק א': מבוא.....	209
פרק ב': דוגמאות ותקדימים.....	211
1. נדחו עתירותיהן של עיריית רמלה וחברת נשר על התכנית להקים בשטחן אתר תחזוקה ותפעול עבור רכבת ישראל - לא נפל כל פגם בהליכי התכנון של התכנית.....	211
2. הבקשה אינה עומדת באמות-המידה המצומצמות שנקבעו למתן רשות ערעור.....	216
3. בקשה לסעד זמני להפסקת פעולתה של משחקה בבניין מגוריו של המבקש, בטענת מטרד רעש - אין להתערב בהחלטת בית-משפט השלום לפיה גם ללא מתן הסעד ישנן דרכים העשויות להנמיך את רמת הרעש.....	219
4. לא הוכחה עד כה בכל דרך שהיא השפעה ישירה של העשן על בית המבקשים או חצרם, ובדאי שלא הוכחה מידת השפעה כזו - ככל שהיא קיימת - תדירותה, השתנותה עקב משטר הרוחות והנוזקים הנובעים ממימדים כאלה של השפעה.....	221
5. על הרשות לפעול בכל דרך, לרבות ביצוע פעולות אקטיביות לניקוי מלא ומידי, ולאחר מכן בקשה להיפרע מהגורמים להצטברות הפסולת בדרך של דרישה להחזר הוצאות הניקוי.....	223
6. התובעת לא הצליחה להוכיח קיומו של רעש בלתי-סביר בהתאם לתקנות הבוקע מהמכון האירובי לטענתה.....	224
7. על התובעים נכפתה התמודדות עם מטופלים שהגיעו לביתם בדרכם לקליניקה בשל היעדר שילוט והכוונה בבית הנתבעים - כל אלה כוננו הפרעה שלא היתה חד-פעמית וחולפת; דובר בהפרעה ממשית ונמשכת.....	225
8. החוק למניעת מפגעים סביבתיים אינו מהווה בסיס לקיום עילה בידי העירייה להגשת התובענה.....	226

9. הפסיקה, על-אף שהגדילה את מעגל הרשאים לתבוע מכוח החוק למניעת מפגעים, עדיין לא פתחה את הפתח להגשת תביעה על-ידי גוף שלא נפגע בעצמו מכוח המפגע, ומכאן אין עילת תביעה לעמותה מכוח חוק זה.....	228
10. הנתבעים מפעילים גן ילדים ללא היתר, בנכס של הנתבע 1, תוך גרימת אי-נוחות לתובעים.....	229
11. הקמת רעש - כתב האישום אינו מגלם פוטנציאל להרשעת הנאשם בעבירה שיוחסה לו.....	231
12. במעשיו ומחדליו העמיד הנתבע, באדישות, בזלזול ובחוסר איכפתיות את חייהם ובריאותם של התובעים, זוג קשישים, בסכנה, והפך את חייהם לגיהנום מתמשך עלי אדמות, וזאת למשך תקופה של שנים ארוכות....	232
13. הדרך המתאימה לתקוף את הדרך בה הרשות מפעילה את סמכויותיה אינה תקיפה במסגרת הליך אזרחי על-פי החוק למניעת מפגעים סביבתיים, אלא בעתירה לבג"צ או בעתירה מנהלית.....	234
14. בצו עשה זמני, ביקשו התובעים/המבקשים להורות למשיבים לסגור לאלתר כלבייה שפועלת בנכס - נקבע כי עוצמת הראיות לכאורה שהוצגו אינו כזה המצדיק היעדרות למתן צו עשה כסעד זמני כמבוקש על-ידי המבקשים.....	235
15. תביעה לפיצויים בטענה להסגת גבול ומטרד - נקבע כי בהיעדר מטרד, הרי אין כל יסוד לניסיון לטעון לנזק ולא כל שכן שאין מקום לטעון לאחריותם של כלל הנתבעים בתביעה דנן.....	236
16. אין בפי העירייה טענה אמיתית כלשהיא כנגד תקפות הצו ועליה לשאת בתשלום דרישת כפל ההוצאות.....	239
17. מוזיקה המתנגנת בעוצמה בגן אירועים - אין מדובר בהפרה המשנה את מאזן האינטרסים והזכויות שעמדו בבסיס הצו השיפוטי המוסכם.....	240
18. המאשימה לא הוכיחה ברמה הנדרשת בפלילים כי הנאשם צעק, או כי הקים רעש חזק, או בלתי-סביר, שעשוי היה להפריע לאדם המצוי בקרבת מקום.....	242
19. נדחתה תביעתו של תושב פרדס חנה שטען למטרדי רעש חמורים כתוצאה מפעילות מגרש כדורסל סמוך לביתו - הרעש הבוקע מהמגרש אינו חורג מהמותר וכי אל מול זכותו של התובע לעשות שימוש סביר במקרקעיו עומד האינטרס הציבורי המובהק לעשיית שימוש במגרש.....	243
20. נדחתה תובענה קבוצתית להוצאת צו שיורה לעיריית תל-אביב שלא לפנות אשפה בשעות הלילה - תוביל לכאוס בעיר.....	244

21. הונחה תשתית ראייתית מספקת, בהתאם לאמות-המידה הדרושות בשלב הסעד הזמני, להוכחת קיומו של מטרד רעש ממשי הבוקע מחצר הנתבעים, במיוחד בשעות המנוחה, כתוצאה משהות ילדים בחצר אגב הפעלת הצהרון בביתם.....	245
22. עתירת הנאשמים לזכותם מעבירות זיהום הים וזאת מכוח טענת אין להשיב על האשמה - די בכך שיש בראיות "שמץ של ראייה" המסבכת את הנאשם במעשה העבירה כדי לחייבו להשיב על האשמה.....	247
23. לא עלה בידי התובע להוכיח את הקשר הסיבתי בין הפסולת הנטענת ובין הנזק לעצים בחלקה.....	248
24. גן הילדים שהפעילה הנתבעת 1 בבית הנתבעים 1-2, גרם לאי-נוחות לתובעים עקב הרעש שעלה מהגן וההפרעה לתנועה. מאחר והגן פעל בהיעדר היתר לשימוש חורג, די באי הנוחות שהוכחה כדי לזכות את התובעים בפיצוי.....	249
25. הטענות המועלות על-ידי המבקש, לעניין אי עמידתם של המשיבים בתנאי ההיתרים והרשיונות שניתנו להם, אינן יכולות להתברר במסגרת בקשה לפי פקודת בזיון בית-המשפט.....	251
26. הנאשמים החזיקו את הצמיגים באופן סביר בהתייחס לעובדה שמדובר במרכז מחזור ומאחר ומדובר בהצתה לא ניתן לומר שרובצת אחריות לפתחם.....	252
27. גרימת רעש באמצעות מכשיר קול לאחר שבביתו של הנאשם נשמעה מוסיקה חזקה וצעקות אשר הקימו רעש בלתי-סביר - אין כל פגם ברשימת הדו"ח כנגד הנאשם בלבד מכוח היותו המחזיק בדירה אשר נתן רשות לאחרים להיות נוכחים בה והיה אחראי למפגש במקום.....	253
28. תביעה למתן צו מניעה זמני ופסיקת פיצויים בגין שפיכת מי שטיפת רצפות לבור ניקוז בקרבת ביתו של התובע - כל התביעה מבוססת על סכסוך השכנים שיש לתובע עם הנתבעת, ומטרת התביעה דן היא להעצים את סכסוך השכנים ולא להשקיטו.....	254
29. אם טעה השוטר במסקנתו שרדיו הנאשם מהווה מקור הרעש, סביר להניח שהנאשם היה מזמין את עד התביעה בתוך ביתו כדי השוטר יבין שביתו אינו המקור של הרעש.....	256
30. עתירת העותר למתן צו מניעת מפגע סביבתי, אשר יחייב את המשיבים להפסיק את מפגע זרימת מי הביוב לחצר ביתו ולפצותו על נזקיו - אין מקום להורות על צו עשה זמני, בטרם התבררה התובענה לעומקה ובטרם הובאו ראיות על-ידי כל בעלי הדין.....	257
31. מוסיקה חזקה מבית מגורים - עלה בידי הנאשם לעורר ספק סביר ביחס לעובדות הנטענות כנגדו.....	259
32. אין ספק כי מיקומו של המעבה מכער את הנוף הנשקף מחלון הסלון ופוגע באיכות חייה של התובעת.....	260

33. הנאשם 3 עשה ככל יכולתו על-מנת להתמודד עם המפגעים התברואתיים והסביבתיים בדמות אתרי הפסולת של דלית אל כרמל, וכן על-מנת לפקח על קיום ההוראות - זיכוי	260
34. המשיבים מפעילים במתחם, ובאופן בלתי-חוקי, עסק של גן אירועים לכל דבר ועניין - ניתן צו מניעה זמני	261
35. פעילות משמעותית רבה ושגרתית של קליטת פסולת בניין לצרכיהם של הנאשמים	263
36. עסק של מסעדה אשר הסבה לתובע רעש בלתי-סביר, ריחות עזים ולכלוך - לא עלה בידי התובע להוכיח ולו טענה אחת מבין שלל הטענות שטען, ואף לא עלה בידיו להוכיח אף לא מטרד אחד או הפרעה אחת שביקש לייחס לנתבע	264
37. הסמכות לדון בתביעה בגין עוולת מטרד לציבור, הינה לבית-המשפט המחוזי	265
שער ד': חוק רישוי עסקים התשכ"ח-1968	267
פרק א': חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 - חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 34), התשע"ח-2018	267
פרק ב': אכיפת חוקי הרישוי	269
1. כללי	269
2. סוגי סירוב לניהולו של עסק - חידוש או ביטול רישיון	272
3. חידוש רישיון	273
3.1 כללי	273
3.2 שיקולי רשות הרישוי - כללי	273
3.3 העסק מהווה מטרד ומפגע	274
3.4 התנגדות משטרה לחידוש רישיון בנימוק שבעל הרישיון עוסק בסחר בסמים	274
4. ביטולו של רישיון	275
4.1 כללי	275
4.2 נוהלי ביטול רישיון	276
4.3 פקיעת רישיון	277
5. צו הפסקה מינהלי	278
5.1 כללי	278
5.2 צו הפסקה מינהלי - עקרונות יסוד	279
5.3 חובת השימוע בהליך על-פי סעיף 20 לחוק הרישוי	281
5.4 סכנה לבריאות הציבור	283
5.5 פגיעה בביטחון הציבור	284
5.6 קיוסק - שעות פתיחת העסק	286
5.7 פאב - צו הפסקה ארעית	287
5.8 הגשת משקאות משכרים במסעדה, לצריכה במקום והשמעת מוזיקה תחת כיפת השמים	288

291.....	6. צו מניעת פעולות - סעיף 22 לחוק רישוי עסקים
292.....	7. צו לפי סעיף 24 לחוק רישוי עסקים
294.....	8. צו מכוח סעיף 23 לחוק רישוי עסקים - סגירת עסק של מכירת משקאות משכרים
298.....	9. תפיסת מיטלטלין וכל חפץ לרבות מרכולתו של רוכל וכניסה לחצרים
303.....	10. צווי בית-משפט מכוח סעיפים 16 ו-17 לחוק רישוי עסקים
303.....	10.1 כללי
307.....	10.2 הגשת חומר מודיעיני במעמד צד אחד במסגרת בקשה לפי סעיף 17 לחוק רישוי עסקים
307.....	10.3 מה בין בקשה לצו ביניים המורה על מתן היתר זמני בהליך מינהלי לבין צו ביניים בהליך פלילי?
308.....	10.4 צו סגירה מכוח סעיף 16 לחוק - הלכה פסוקה
308.....	10.4.1 הפיצול שנוצר בין ההליך פלילי לבין ההליך המינהלי-התכנוני - השפעתו על עיכוב ביצוע צו הסגירה
308.....	10.4.2 אי-קבלת אישור מכבי האש
309.....	10.4.3 מסעדה - בקשה לעיכוב ביצוע לרגל קיום אירוע רב משתתפים
310.....	10.4.4 סעיף 16 מכשיר למניעת עקיפת החוק על-ידי השכרה לאחרים
312.....	10.4.5 עיכוב צו שניתן לפני שלוש שנים - מעמדו של בעל הנכס
313.....	10.4.6 מסעדה/בית קפה/מקום למכירת חומס
313.....	10.4.7 ניהול עסק במכולה - זמן רב ללא רישיון - אי-אזכורו של סעיף 16 לחוק רישוי עסקים בכתב האישום אינו פוגע בסמכות בית-המשפט להשית את צו הסגירה
314.....	10.4.8 מאפיה - בקשה לעיכוב ביצוע במסווה של בקשה להיתר זמני - ניהול עסק ללא רישיון זמן רב. רכישת העסק בידיעה על המצב
315.....	10.4.9 אחסנה ועיבוד עץ - סמכות השתת צו הסגירה על-פי סעיף 16 לחוק רישוי עסקים
315.....	10.4.10 קבלת "חומר חקירה" במסגרת דיון על ניהול עסק ללא רישיון
316.....	10.4.11 צו האוסר על העברת העסק למי שאין בידו רישיון מיצוות סעיף 16(3) לחוק רישוי עסקים
317.....	10.4.12 סמכות להורות על דחיית המועד לתחילת תוקפו של צו סגירה
319.....	10.4.13 צו מניעה למניעת סגירת עסק של מועדון - ביטול עיכוב צו הסגירה

10.5	בקשה לפי סעיף 17 לחוק רישוי עסקים - הלכה פסוקה	319
10.5.1	דחיית בקשה לפי סעיף 17 לחוק רישוי עסקים שהוגשה עשרה חודשים לאחר הגשת כתב האישום	319
10.5.2	"קפה-בר" במסגרת דיון לפי סעיף 17 לחוק רישוי עסקים	320
10.5.3	בקשה המוגשת בהתאם לסעיף 17 לחוק רישוי עסקים תואמת במידה רבה בקשות המוגשות אגב כתבי אישום בעניינים פליליים אחרים שעניין הגבלת זכות מזכויותיו של נאשם עד לגמר ההליכים	321
10.5.4	דחיית בקשה למתן אורכה לסגירת העסק על-פי צו שניתן מכוח סעיף 17 לחוק רישוי עסקים	323
10.5.5	מתן צו זמני מכוח סעיף 17 לחוק רישוי עסקים תוך איזון מול חופש העיסוק	323
10.5.6	בקשה להורות למשיב להפסיק את העיסוק בעסק העוסק במיון, קילוף, שטיפה, אריזה, אחסון, הובלה והפצה של תפוחי אדמה ובצל, אותו הוא מנהל	325
10.5.7	צו מניעה למניעת סגירת עסק של מועדון - ביטול עיכוב צו הסגירה	325
10.5.8	עשיית דין עצמי על רקע הוצאת צו סגירה	326
11	מקומות רחצה	327
11.1	סעיף 2 לחוק עזר לגליל העליון (שמירת הסדר, הניקיון והבטיחות בגנים ובנהרות), התשנ"ג-1992	327
11.2	סעיף 10(א) לחוק עזר לאילת (רחצה על שפת ים), התש"מ-1980	329
11.3	המחדל הנוגע לאי-ההקפדה על מניעת כניסתם של הקטינים בחזרה לבריכה - אחת מחובותיו של מחזיק בבריכה היא לוודא כי לאחר סגירתה, תימנע כניסת אנשים לתחומה	330
11.4	תקנות רישוי עסקים (תנאי תברואה נאותים לבריכות שחייה), התשנ"ד-1994	331
11.5	גביית דמי כניסה לחוף, מבוססת על סעיף 6(א) לחוק הסדרת מקומות רחצה, התשכ"ד-1964	332
11.6	תנאי בטיחות	333
11.7	חוקים המסדירים	333
11.8	מניעת סכנת פגיעת סירות	334
11.9	תביעת רשלנות בנזיקין	334
12	רשות הכבאות	334
12.1	כללי	334
12.2	מקורות החובה להתקנת אמצעי כיבוי ופיקוח	335

12.3	סמכות רשות הכבאות לקביעת אמצעי כיבוי - סמכויות חובה	
336	וסמכויות רשות	336
12.4	תקנות כיבוי אש	336
12.5	ההלכה הפסוקה	338
13	תברואה	342
13.1	איסור לעסוק בעסקי ההדברה	342
13.2	צו סגירה מהרופא המחוזי של משרד הבריאות בשל מקרי הרעלת מתנול	343
13.3	בקשה לסעד זמני שעניינו דחיית ביצועו של פסק-דין לפינוי משחטה	344
347	פרק ג': דוגמאות ותקדימים	
1	בקשת רשות ערעור על דחיית ערעור שהוגש לאחר שלוש שנים - בעל עסק לאיסוף גרוטאות ורכבים	347
2	בקשה למשפט חוזר - ניהול עסק מיצים טבעיים ללא רישיון	348
3	בקשת רשות ערעור על אישור תובענה ייצוגית - אי-התקנת שירותים בסניפי דואר	349
4	ערעור על גזר-דין - אי-החזקת רישיון להפעלת תחנת מעבר לפסולת	351
5	ערעור על מועד פינוי מיכל אמוניה	352
6	בקשת רשות ערעור שניה על פסילת שופט - הפעלת תחנת מעבר לפסולת	353
7	דיון בבקשה לעיכוב ביצוע במעמד צד אחד	354
8	בקשה לפסילת שופט	354
9	דחיית בקשה לעיכוב ביצוע הריסת רמפה	355
10	ערעור על דחיית עתירה להורות לחדול מפעולות	356
11	עסק ובו מכונות מזל בלתי-חוקיות טעון רישוי עסק	356
12	בקשה לאכיפה בררנית מקומה בהמשך הדרך הדיונית	357
13	בקשת רשות ערעור על החלטה להורות על הסרת כסאות מרחפים בדוכן בשוק	358
14	בקשה רשות ערעור עם בקשה לעיכוב מועד ביצוע צו הסגירה לאולם אירועים	359
15	בקשת רשות ערעור - רישיון המאפשר לעסוק באיסוף ובהובלת אשפה בלבד	361
16	דחיית ערעור על גזר-דין	363
17	הרשעה בעקבות אי-התייצבות לדיון	364
18	בקשה רשות ערעור על החמרה בעונש	365
19	בקשת רשות ערעור - מצב תודעתי בזמן הפעלת אולם עסקים ללא רישיון	366

20.	חשש למשוא פנים בהחלטת בית-משפט שלא לפסול עצמו מלדון -	367
21.	ניהול גן אירועים ללא רישיון.....	368
22.	המשכת ניהול עסק אחסנת גרוטאות ללא היתר על-אף הענקת הזדמנויות לקבלת רישיון.....	369
23.	ערעור על החלטת בית-משפט שלא לפסול עצמו מלדון.....	370
24.	ניהול מועדון ריקודים במקרקעין שייעודם התכנוני של המקרקעין הינו שטח ציבורי פתוח.....	372
25.	צו להפסקת עבודות ושימושים אסורים במטמנה.....	372
26.	זיכוי הנאשמים מעבירות של אי החזקת רישיון להפעלת יחידות אירוח וספא.....	374
27.	בקשה שהוגשה ללא עמידה בסדרי הדין.....	374
28.	ערעור על קולת גזר-הדין - מכירה והובלת חומרי בניה.....	376
29.	אכיפת צו סגירת עסק למזנון שמכר מזון מן החי.....	378
30.	קבלת חומרי חקירה.....	378
31.	גזר-דין - אכסון ומכירת דלק מהול במים.....	380
32.	ערעור בגלגול שני - ניהול עסק מכירת ירקות ופירות ללא רישיון.....	381
33.	ערעור על גזר-דין - ניהול מסעדה ואולם קטן ללא רישיון.....	381
34.	ערעור על צו סגירת מזנון.....	382
35.	תכנית לריקון מיכל האמוניה.....	383
36.	האם בהנחה ומשחקים חוקיים יש מקום לקבלת רישיון.....	384
37.	בקשה לעכב ביצועו של צו סגירה לעסק למכירת כלי רכב.....	385
38.	ערעור על פסק-דין וגזר-הדין.....	386
39.	ערעור על ביטול כתב אישום בנימוק של אכיפה בררנית.....	387
40.	ערעור על הרשעה בעבירות של ניהול עסק ללא רישיון ואי-קיום צו מינהלי ועל גזר-הדין.....	388
41.	ערעור על קבלת צו סגירת עסק.....	389
42.	האם בריכה מחוייבת ברישיון עסק.....	389
43.	הגשת כתב אישום בהתבסס על החשד שעסק העוררת שימש לארגון ו/או ניהול משחקים אסורים.....	391
44.	קיומו של רישיון עסק בתוקף לניהול המסעדה אך אי-קיום רישיון תקף לניהול עסק לצריכת משקאות משכרים.....	392
45.	בקשה להורות על ביטול צו סגירה.....	392
46.	בקשה לביטול כתב אישום, מטענת הגנה מן הצדק, לפיה לא נערך לנאשמים שימוע.....	393
47.	הרשעה של בעל עסק לעבודות עפר, בניה, פיתוח וסילוק פסולת בניין.....	393
48.	כתב אישום המייחס עבירות של איסור לכלוך והשלכת פסולת.....	394
48.	גזר-דין עיסוק באחסנת מזרונים ללא רישיון.....	394

49.	הרשעה בעבירות של אי-שמירת ניקיון	395
50.	עסק המכיל 9 או 10 חדרים לא מאפשר לטעון טענת "אין להשיב לאשמה"	396
51.	צו לסגירת עסק מסוג מוסך	396
52.	גזר-דין בהרשעה של ניהול מוסך ללא רישיון	397
53.	המשכת ניהול עסק ללא רישיון על-אף מתן גזר-דין	397
54.	בקשת המבקשת למתן צו לסגירת עסק של ניהול משחקים והגשת משקאות	398
55.	בקשה למתן צו לסגירת העסק של ניהול משחקים והגשת משקאות	398
56.	בקשה לעיון מחדש בצו זמני לפעילות פיזרייה	399
57.	בקשה לביטול כתב אישום בגין הפעלת עסק לקליטת פסולת - הטענות הרלבנטיות יתבררו במסגרת שמיעת הראיות	400
58.	הרשעת נאשם בהפעלת תחנת מעבר לפסולת סמוך למושב נווה ימין ללא אישור וללא תשתיות	401
59.	מי שהואשם בעבירות בגין דיני איכות הסביבה ובגין דיני רישוי עסקים, במהלך התקופה שבין השנים 2003-2009, אינו זכאי משום כך לקבל חסינות מפני עמידה לדין בגין עבירה אחרת שעניינה שימוש חורג במקרקעין, החל משנת 2009	402
60.	טענת הנאשם בדבר תחולתו של סעיף 2(ב) לחוק העונשין על צו רישוי עסקים איננה נכונה - מדובר בצו שניתן כדין	404
61.	בהיעדר הוכחה אשר נתמכת בראיות כי אף תחנת המעבר לפינוי פסולת בפתח תקווה פגעה בסביבה באופן דומה, הרי שלא ניתן לקבל את טענת ההפליה	405
62.	צו לפי פקודת בזיון בית-משפט - תחנת מעבר לקליטה, טיפול ופינוי של פסולת בניין, הפועלת שלא על-פי הדרישות וההיתרים שנקבעו לעניין זה בדין, תוך שהמשיבות לא קיימו את הצו שניתן לניקוי המקום, ואף חזרו והפרו אותו	407
63.	סילוק על-הסף של התובענה מחמת היעדר סמכות עניינית	408
64.	כתב אישום בגין פתיחת בית העסק ביום מנוחה	408
65.	צו הפסקה שיפוטי	409
66.	סיבה מוצדקת לאי-התייצבות למש66	409
67.	סוגיית ביטול ההרשה	410
68.	האם יש בקיומו של ההליך הפלילי משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות של הנאשם?	410
69.	בקשה לעיכוב צו סגירה לעסק	410
70.	יסודות העבירה הדרושים הוכחה במקרה ד70	411
71.	ניהול עסק ללא רישיון	411

72. לא נמצא כי הבקשה להישפט לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש..... 412

73. סירוב לבקשה למתן רישיון עסק..... 412

74. יישום ואכיפת חוק העזר..... 413

75. סילוק על-הסף של התובענה מחמת היעדר סמכות עניינית..... 413

76. הפעלת פאב ללא רישיון עסק..... 414

77. דחיית בקשה לרישיון עסק..... 414

78. ביטול אי-מתן רישיון עסק..... 415

79. ניהול עסק ללא רישיון, זיהום מים, יצירת מפגעים והשלכת פסולת..... 415

80. סעיף 22ב מנותק מההליך הפלילי, והוא מעניק לבית-המשפט סמכות להורות על סגירת עסק, אם הוכח שעסק זה פועל ללא רישיון. סעיף זה אף אינו כולל את התנאי של קיום "סכנה ממשית או חשש משמעותי לפגיעה בציבור", הקיים בנוגע לצווים אחרים, ואין הסעיף בא להילחם בסכנות הנובעות מניהול העסק, אלא מטרתו היא להילחם בעצם קיום התופעה של ניהול עסק ללא רישיון. מכאן, שסגירתו של עסק, בהסתמך על סעיף 22ב, איננה עונש, אלא אמצעי להבטחת קיום החוק ודרישותיו, וזכות הציבור לנהל עסק מותנית בכך, שהעסק יעמוד בדרישות החוק..... 416

שער ה': שמירת הניקיון ופסולת..... 417

פרק א': שמירת הניקיון..... 417

פרק ב': פסולת..... 419

פרק ג': תמצית ההלכה הפסוקה..... 421

1. בקשה להורות על בטלות החלטת המועצה אשר דחתה בקשה לחידוש רישיון..... 421

2. האם שתי תחנות יכולות להוות בעת ובעונה אחת גם "תחנת מעבר", כמשמעות המונח האמור בתקנות רישוי עסקים, וגם "אתר לסילוק פסולת"?..... 422

3. בקשה למתן צו הפסקה שיפוטי בעקבות גרימת נזק לקרקע..... 424

4. הרשעה בשל שינוע פסולת והשלכת חלק ממנה על הקרקע בתחנת המעבר, ללא רישיון או היתר זמני..... 425

5. האם פעלה הנאשמת מכוח היתר שניתן לה או בהתאם לתנאי היתר, כאמור בסיפא לסעיף 39(א)(1) לחוק העזר?..... 426

6. טענתה של הנאשמת, כי "הזמנה למשפט" בגין עבירות קנס שקולה לכתב אישום..... 426

7. הסרת המפגע, לרבות פינוי הפסולת והחפצים..... 427

8. נקיון החצר..... 427

9. סתירת חזקת המסירה..... 428

10. החזקת נכס באופן שמתקיים בו מפגע, וזאת עקב נזילת מים מצינור..... 428

11.	"צו לשימוש ארעי"	428
12.	סמכותו של המפקח	429
13.	בקשתו של המבקש הוגשה ללא כל טענת הגנה המוכרת בחוק	429
14.	הערך החברתי שנפגע בעבירה על חוק רישוי עסקים	430
15.	גזרי דין	430
שער ו': עניינים שונים 435		
פרק א': חוק חינוך חובה 435		
1.	המשיבים הפרו במעשיהם חובה חקוקה - נדחתה בקשת רשות ערעור	435
2.	אי-מילוי חובת ביקור סדיר - המשיבה תעביר למבקשת נתונים סטטיסטיים בלבד בנוגע לכתבי אישום שהוגשו על-ידה בהתאם לעבירה בניגוד לסעיף 4 לחוק לימוד חובה בחמש השנים האחרונות, ובכמה מהם הוגש כתב אישום כנגד אחד ההורים בלבד	437
3.	טענה מקדמית להגנה מן הצדק, שהעלתה הנאשמת כנגד כתב האישום שהוגש כנגדה, בשל העובדה שבנה הקטין אינו מבקר באופן סדיר במוסד חינוכי - נקבע כי הטענות העובדתיות שהעלתה הנאשמת טעונות הוכחה, ועל-כן לא ניתן להכריע בהן כעת	438
4.	טענת "הגנה מן הצדק" הנאשמים לא דאגו לכך שהקטינה תלמד באופן סדיר במוסד חינוכי מוכר - אי קיומה של חובה זו מהווה עבירה פלילית	439
5.	המחוקק קבע באופן מפורש שההודעה בדבר היעדרות התלמיד מבית הספר תשלח להורים על-ידי מנהל בית הספר ולא הקב"ס - לא התקיימו התנאים המנויים בחוק להגשת כתבי האישום	440
פרק ב': פקודת בריאות העם 443		
1.	הואיל והמשיבה מכחישה תפיסתו של ציוד השייך למבקש, וטענה כי כל אשר נתפס נשלח לאתר הפסולת וכי אינה מחזיקה "בתפוסים" של המבקש, הרי שלא ניתן להורות על השבת תפוסים שאינם בנמצא	443
2.	השבת כספים ששולמו ביתר בגין סיווג לא נכון של מדי המים - סיווג נכס כ"בית-חולים"	444
פרק ג': חוק למניעת עישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון 447		
1.	לא הותקן שילוט המורה על איסור העישון בתחום תחנת - הנאשם זוכה	447
2.	הנאשם רצה לצאת מהחדר במטרה לצאת למקום בתחנה שהוא יחליט שמתאים לו לעשן בו - אין להתיר התנהגות מעין זו	447
3.	התקבל ערעורו של עו"ד שהורשע בעישון בחצר בית-משפט - לא מדובר במקום ציבורי שהעישון בו אסור	448
4.	המשיבה הוכיחה את יסוד העישון במועדון, על עדויותיהם של הפקחים שביקרו במועדון ועל עדותו של המבקש עצמו - המדובר איפוא בקביעה עובדתית שאינה מצדיקה התערבות ערעורית בגלגול שלישי	449

5. נוצר ספק סביר לפיו אכן יכול והפקחית טעתה ופירשה תנועה בעלת הסבר חלופי ומראה אדים מהבילים, אשר אף הוא בעל הסבר חלופי, כמראה עשן, כעישון והשלכת סיגריה	450.....
6. אין לראות בפאב "הקסטה" כאזור עישון של שני עסקיו של המערער	451.....
7. הנאשם נקט באמצעים סבירים כדי להבטיח מניעת העבירות - הוא לא הבחין באדם המעשן, ממילא הוא לא יכל לפנות אליו ומשלא הבחין בו, הוא גם לא יכל להתלונן בפני המפקח	452.....
8. הנתבעת הפרה את החוק והתקנות - התובע העיד ותמך את עדותו בצילומי וידאו שצולמו באמצעות מכשיר טלפון סלולארי - מן הצילום עלה בבירור כי מספר לא מבוטל של אנשים מעשן ללא מפריע	454.....
9. אושרה בקשה לתביעה ייצוגית כנגד מסעדה בה לקוחות עישנו בניגוד לחוק	454.....
10. התובעים לא הרימו את הנטל המוטל עליהם, להוכיח כי מדובר בשני בתי עסק שונים	456.....
11. בודק בטחוני אשר אחז בסיגריה במהלך הבידוק הביטחוני באוניברסיטה - הנתבעת קיימה אחר הדרישות החוקיות המוטלות עליה	457.....
12. הנתבעת קיימה באופן סביר אחר הדרישות החוקיות המוטלות עליה - התובע לא קיים אחר חובתו להתריע על דבר העישון ובכך, לא סייע בידי הנתבעת באכיפת החוק ולא איפשר לה להקטין את נזקו ולמונעו	458.....
13. עבירה של עישון במקום ציבור	459.....
14. אי מניעת עישון במקום ציבורי	459.....
פרק ד': חוק שמירת הניקיון	461.....
1. המבקש הוא "שור מועד" - נדחתה בקשה להשבת תפוסים	461.....
2. עבירות של לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים - הבקשה איננה עומדת בקריטריונים שנקבעו בפסיקה למתן רשות ערעור "בגלגול שלישי"	462.....
- הבקשה איננה חורגת מעובדות המקרה הקונקרטי	462.....
3. המבקשים זיהמו את מי נחל קנה, על-אף שהוזהרו מראש מפני ביצוע קידוחים עמוקים - על-כן, ובשים-לב לנזק שנגרם כתוצאה ממעשיהם הבלתי זהירים של המבקשים, ולאור העובדה שלא הוכח נזק קונקרטי אשר ייגרם להם כתוצאה מן ההרשעה, אין מקום להימנע מהרשעתם	463.....
4. בקשת ערעור בגין עבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים - נדחתה הבקשה על-הסף מן הטעם שהיא הוגשה טרם זמנה	466.....

5. היקף הפסולת שהמבקשים השליכו באתר היה רב; המבקשים פעלו ללא כל מורא מהחוק, תוך זלזול בו, בסביבה, ובחברה; התעלמו במפגיע מההתראות שניתנו להם על-ידי רשויות האכיפה - בנסיבות אלה, היתה הצדקה להטיל עונש מאסר על המבקש 4, ולהשית קנסות כספיים גבוהים על כלל המבקשים 467

6. נדחתה טענת המבקש, כי הורשע באחריות לעבירה של לכלוך רשות הרבים מבלי שקיימת עבירת מקור, שכן מבצעה, הנהג, זוכה - אין קשר בין עניינו של הנהג לעניינו שלו, וזיכויו של הנהג אינו משנה את מצבו המשפטי של המבקש 469

7. איסור לכלוך והשלכת פסולת - לא נמצא כי הגנתו של המבקש קופחה, באופן המצדיק התערבות בפסקי-הדין שניתנו על-ידי הערכאות הקודמות 471

8. בקשה לסעד זמני להימנע מלהחרים משאיות המבקשות לשפוך חומרי חפירה במקום עסקם של המבקשים - לא עלה בידי המבקשים לשכנע כי הימנעות ממתן הסעד הזמני תסב להם נזק בלתי-הפיך, באופן המצדיק את מתן הסעד המבוקש 472

9. עבירות רגולטוריות של אחריות קפידה יישארו במישור הפלילי, אך "הלכת כתב" תוחל בגמישות רבה יותר 474

10. משאית שבבעלות המבקש הועמסה 17 פעמים בעפר חפירה, אשר הושלך באתר מסויים בשכונת בית חנינה בירושלים - יש לראות את המבקש הן כבעל המשאית והן כאחראי עליה 476

11. עבירת לכלוך ברשות הרבים - שתי ערכאות בחנו את הראיות בהליך ומצאו שהן ניתנות להסבר באופן אחד בלבד, ומשכך מוכיחות את קיום העבירה 477

12. לא "ענישה סלקטיבית", היא שעומדת בבסיס הפער בין תנאי שחרור משאיתו של המבקש, לבין תנאי השחרור של יתר הרכבים אשר נכחו באירוע, אלא התנהלות בעייתית, חוזרת ונשנית, מצידו של המבקש 479

13. שש עבירות של איסור לכלוך והשלכת פסולת - המטרה היא להרתיע את הנאשמים מלהתייחס בהפקרות לאיכות הסביבה 480

14. תפיסה לשם חילוט עתידי - ככל שתכלית תפיסת המשאית היא לשם חילוטה בסוף ההליך, יש לאזן בין זכות הקניין של המשיבים מחד גיסא לבין הרצון להבטיח את מימושה של המשאית מאידך גיסא 482

15. קיימות ראיות לכאורה לכך שהעורר השליך פסולת בניין או פסולת גושית ברשות הרבים 484

16. קיימות ראיות, לכאורה, לכך שהמשיב עבר את העבירה המיוחסת לו על-פי חוק שמירת הניקיון מכוחו נתפסה המשאית 485

17. חל כרסום ממשי בראיות העומדות כנגד העוררת - יהיה מקום להקל באופן ממשי בתנאי שחרורו של הרכב 486

18. השלכת פסולת ברשות הרבים - אחריות ישירה או עקיפה כנושא משרה בתאגיד.....	488
19. הקנסות שהוטלו על כל המשיבים אינם מצויים בהלימה לנסיבות ביצוע העבירות ולנסיבות המשיבים עצמם ואין בהם כדי להעביר מסר הרתעתי אפקטיבי.....	489
20. דחיית ערעור על החלטת בית-משפט השלום לא להרשיע את נמל חיפה בעבירה של זיהום ים.....	492
21. גם ערימות אדמה נחשבות לפסולת בניין.....	494
22. הדבקה של 90 מודעות פרסום למכירת מצלמות אבטחה - נדרש עונש המגלם גם תכלית של הרתעה אישית עבור הנאשם לשם שמירת הסדר והניקיון של רשות הרבים קנס בסך 23,000 ש"ח או 20 ימי מאסר תמורתו.....	494
23. השלכת פסולת בניין ברשות הרבים - הוכחו יסודות העבירה, ולא נמצא לקבל את טענות הנאשמים בנוגע להגנה מן הצדק.....	495
24. המאשימה לא הצליחה להוכיח למעלה מספק סביר כי הנאשמת היא זו שהשליכה את הפסולת ולכלכה את רשות הרבים.....	496
25. יש לקצוב את פרק הזמן בו מצוי התפוס בידי המשיבה בהמתנה לקראת ההליך העיקרי, בפרט כאשר כל יום שעובר מסב למבקשת נזק כלכלי ניכר - התפוס ישוחרר כנגד הפקדה של 20,000 ש"ח.....	496
26. החזקת הרכב תהווה פגיעה בלתי מידתית בקניינו של המבקש, וכי ניתן לאתר "חלופת תפיסה" בדמות הפקדה כספית.....	497
27. השלכת פסולת נוזלית מתוך רכב - התעורר הספק בנוגע לשאלה האם הנאשמת היא האישיות המשפטית שנקנסה.....	498
28. קיים יסוד לתכלית תפיסה למניעת עבירה עתידית, עם-זאת, לא ניתן לחלט את הרכב טרם הרשעת הנאשם.....	499
29. השלכת פסולת מרכב - בעלי הנאשמת לא כפר בעובדה שהמשאית המדוברת אשר השליכה עפר ואדמה במקום פעלה מטעמה.....	499
30. למרות העובדה שפעולת שפיכת הבטון לא נצפתה בפועל על-ידי מי מהעדים, הרי שנסיבות המקרה כפי שפורטו לעיל בעדותם, הובילה למסקנה חד-משמעית כי אכן פעולת שפיכת הבטון נעשתה באמצעות משאית הבטון השייכת לנאשמת.....	500
31. פקחים אשר מוסרים מכתבי התראה לנהגי המשאיות המגיעים לעסק - המבקש לא יוכל להמשיך בפעילותו שנעשית ללא רשיונות מתאימים מהגופים המוסמכים.....	501
32. עצם פעילות המשיבים כנגד המובילים יש בה לגרום באופן מעשי להפסקת פעילות המבקשת, אף שבפועל לא הוצא כנגדה צו מינהלי על-פי חוק שמירת הנקיון - אולם, הדרך לתקוף ההחלטה הנ"ל באמצעות בית-המשפט לעניינים מינהליים.....	503

33.	את חופש הביטוי ניתן להגביל ובלבד שהדבר נעשה למטרה ראויה ובאורח מידתי - תליית שלטים ומודעות תעמולה.....	504
34.	ספק אם גרוטאות רכב וצמיגים פונו על-ידי הנאשם לשטח פתוח - פועל הספק לזכות הנאשם ויש לזכותו	505
פרק ה': חוק הסדרת מקומות רחצה 507		
1.	עבירה של נהיגה ברכב בחוף הים - המאשימה עמדה בנטל המוטל עליה.....	507
2.	עיצוב המערער שבוצע על-ידי הפקחים היה לא חוקי	507
3.	עבירת איסור נהיגה בחוף הים - נדחתה טענת הגנה מן הצדק בגין תקלה טכנית בכלי הנאשם	508
4.	עבירה של אי-ציות להוראת מציל, סדרן או מפקח - משהבינו המשיבים את תכלית ההוראה - ואף קודם לכן - צייתו לה, לא ניתן לומר שנפלה טעות במסקנת בית-משפט קמא, באופן המצדיק התערבות ערכאת הערעור.....	509
5.	ההסדר המוצע עומד בניגוד מוחלט לעקרונות החלים על חופי הים ולכן יש לקבוע שאינו ראוי	510
6.	טביעה בבריכה - מעשהו של הנאשם הוא מחדל, שכן הוא נמנע מלהשאר על משמרתו בנקודת ההצלה, או לפחות על שפת הבריכה	512
פרק ו': חוק אוויר נקי 513		
1.	שריפת פסולת שבוצעה לאורך זמן גם לאחר שניתנה החלטה ברורה בנושא	513
2.	עבירה של איסור זיהום אוויר בלתי-סביר מרכב - עלה בידי המאשימה להוכיח את היסוד העובדתי ואת היסוד הנפשי של העבירה	514
3.	בדיקות אוויר, חוות-דעת והשוואה לתקנים, הן ראיות הכרחיות להוכחת העבירה בנסיבות העניין - היעדרותם של כל אלו, לצד שתיקת נציגי המאשימה כאמור, מלמד כי המאשימה לא הוכיחה אף לכאורה את טענותיה שבכתב האישום בדבר גרימת זיהום אוויר	515
פרק ז': העמדת רכב וחנייתו 517		
1.	דיון נוסף בפסק-הדין יהיה, אם-כן, דיון במצב משפטי שאינו קיים עוד.....	517
2.	עבירת חניה	517
3.	בקשה לפסיקת הוצאות	518
4.	בקשת התובעת הינה להעברת הודעות החוב והליכי הגביה לתיק עזבון המנוח	518
5.	זכותו של התובע לבקש ביטול הרשעה	519
6.	פגם בתמרור המצדיק ביטולו והתעלמות מתוכנו	519
7.	חנייה על מדרכה	519
8.	טענות המבקש באשר לחוקיות אישור התמרור והצבתו בפועל.....	520
9.	הפגם שנפל באי הצמדת הד"ח לשמשת המכונית.....	520

10.	התנאים הקבועים בדין לצורך ביטולו של פסק-הדין	521
11.	בקשה למתן אורכה לצורך הגשת בקשה להישפט	521
12.	חזקת המסירה	521
13.	גינה ציבורית וכמוה גם שביל המוביל לגינה ציבורית אינם בגדר כביש, הם מיועדים להולכי רגל בלבד ואסורים לכלי רכב וזאת גם כאשר לא מוצב תמרור	522
14.	בקשה לביטול הדו"ח וקנס הפיגורים	522
15.	האם מדובר ב"גן" כהגדרתו בחוק, או שמא אדם סביר היה טועה לחשוב כי מדובר באיזור המותר לחניה?	523
16.	בקשה לפסיקת הוצאות הגנה מאוצר המדינה	523
17.	בקשת המבקשת להישפט באיחור	524
18.	היה להעלות את טענותיה, לרבות בקשה להישפט באיחור, בזמן המתאים וללא שיהוי	524
19.	תקיפה עקיפה של פסק-דין סופי	524
20.	טענת המערער כי לא ביצע עבירה	525
21.	האם לפסוק הוצאות לזכותו של נאשם?	525
22.	לא נמצאה בטענות המבקש הגנה כלשהי שכן המבקש הודה בביצוע העבירות	526
23.	טענת המבקש שמעולם לא קיבל את הודעת תשלום הקנס	526
24.	חוסר סמכות עניינית	526
25.	הרושם הוא שהנאשם סיגל לעצמו דפוס התנהגות של התעלמות מדברי דואר המגיעים אליו	527
26.	52 הודעות תשלום קנס	527
27.	הימנעות המבקש מלטפל בענייניו במועד	528
28.	עבירה של השארת קטנוע בשטח גינה ציבורית	528
29.	לא נמצאה בבקשה כל עילה המצדיקה את השיהוי בהגשת הבקשה	529